

Aineistointiteettien ensisijaiset suhteet

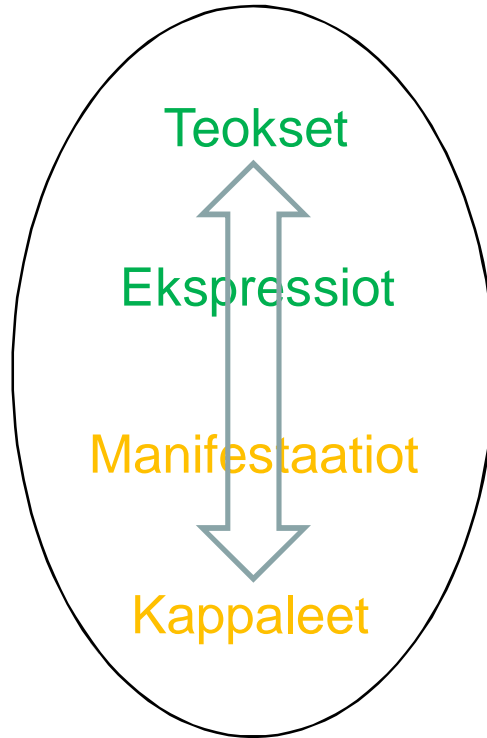
RDA-koulutus 27.10.2015

Marja-Liisa Seppälä

marja-liisa.seppala[at]helsinki.fi

Aineiston kuvailu

aineiston attribuuttien ja suhteiden merkitseminen

attribuutit:

osio 2

luvut 5-7

suhteet:

osio 5 luku 17

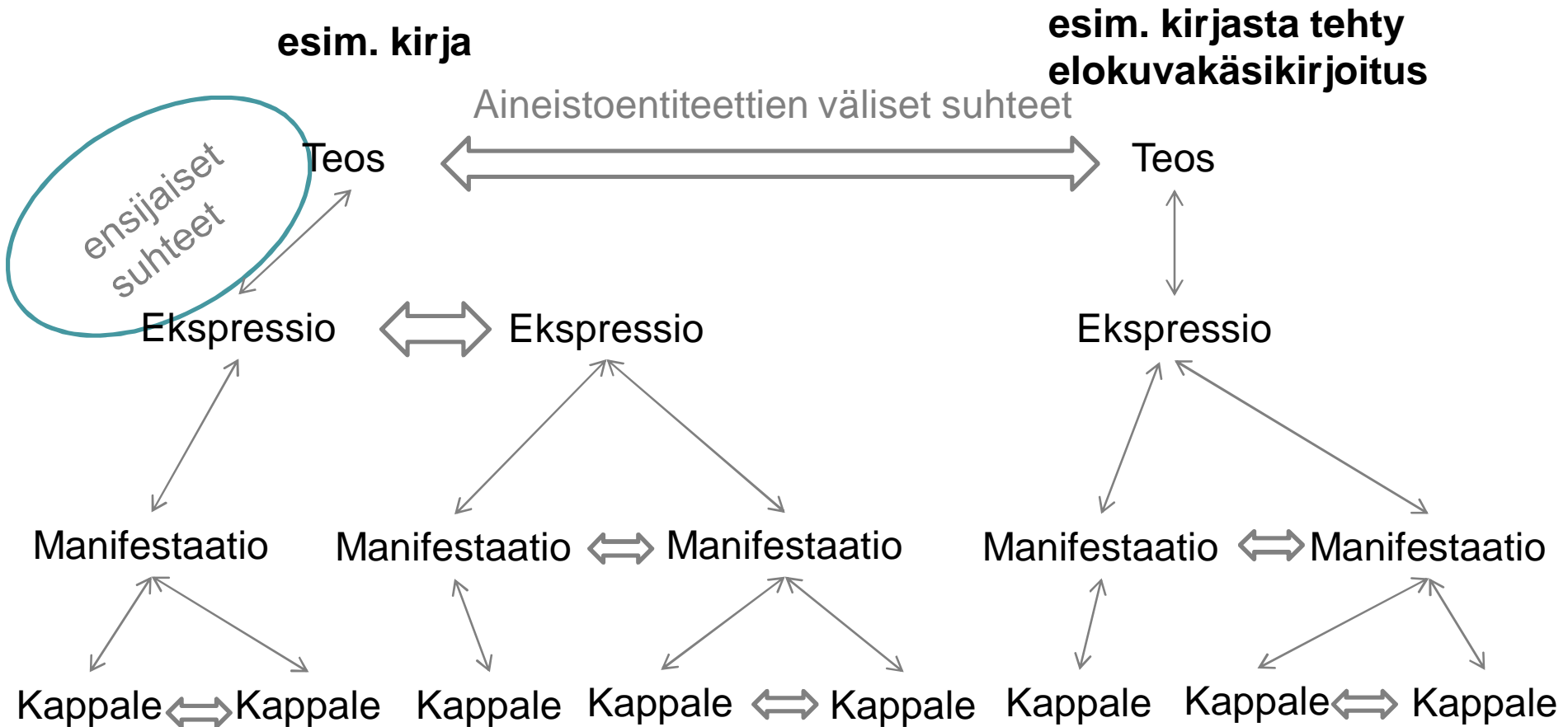
ja osio 8 luvut 24-28

attribuutit:

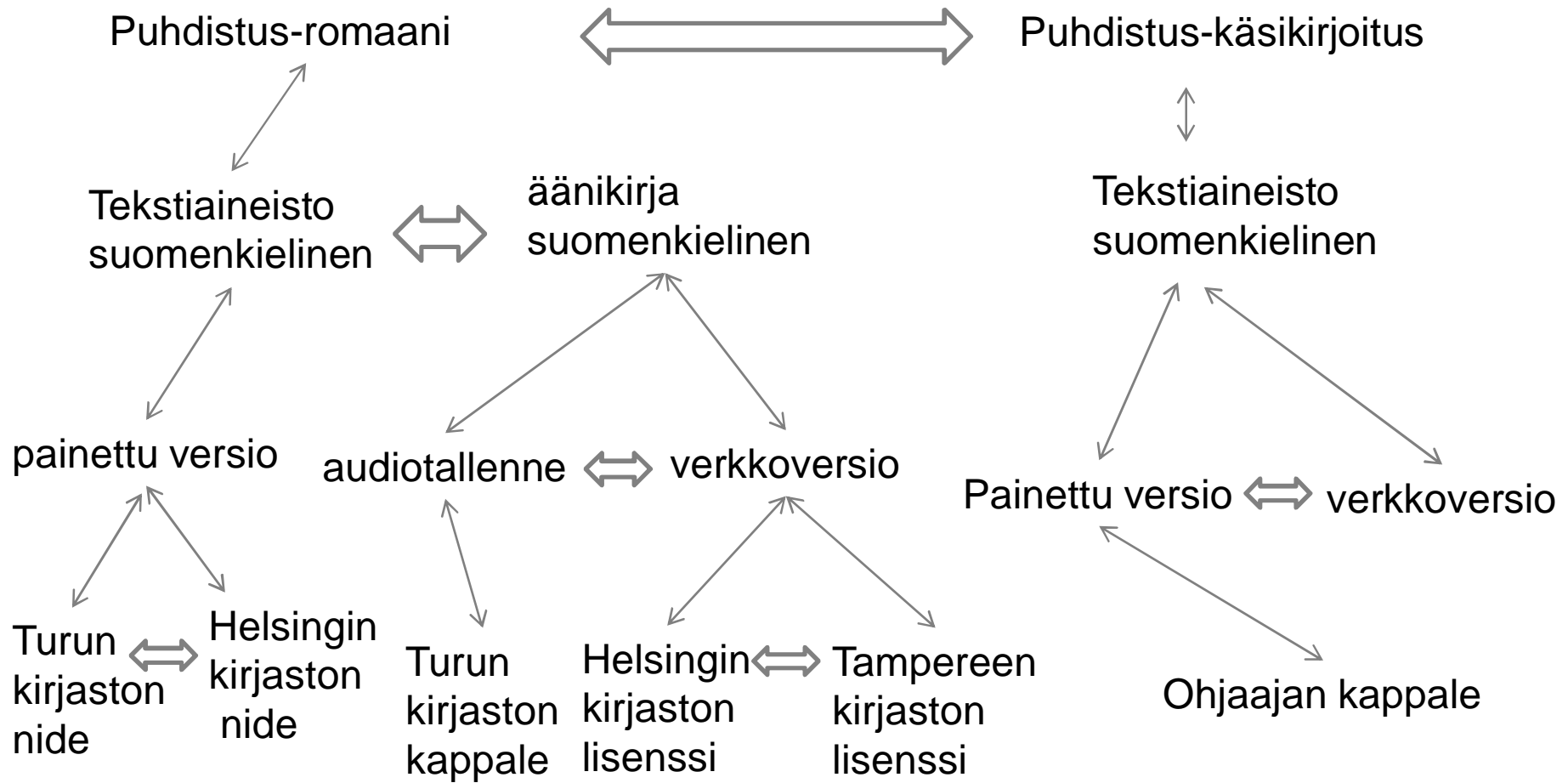
osio 1

luvut 1-4

Aineistoentiteettien suhteet

Aineistointiteettien suhteet (esimerkein)

Aineiston ensisijaiset suhteet

- luku 17 RDA-sääntötekstissä
- Ensisijaiset suhteet vastaavat FRBR-mallissa määriteltyjä teoksen, ekspression, manifestaation ja kappaleen pakollisia suhteita:
  - a) suhde teoksesta sen ilmenemis- tai esitysmuotoon (ekspressioon) ja päinvastoin,
  - b) suhde teoksen ekspressiosta sen saamaan ilmiasuun (manifestaatioon) ja päinvastoin,
  - c) suhde manifestaatiosta sitä edustavaan kappaleeseen ja päinvastoin.

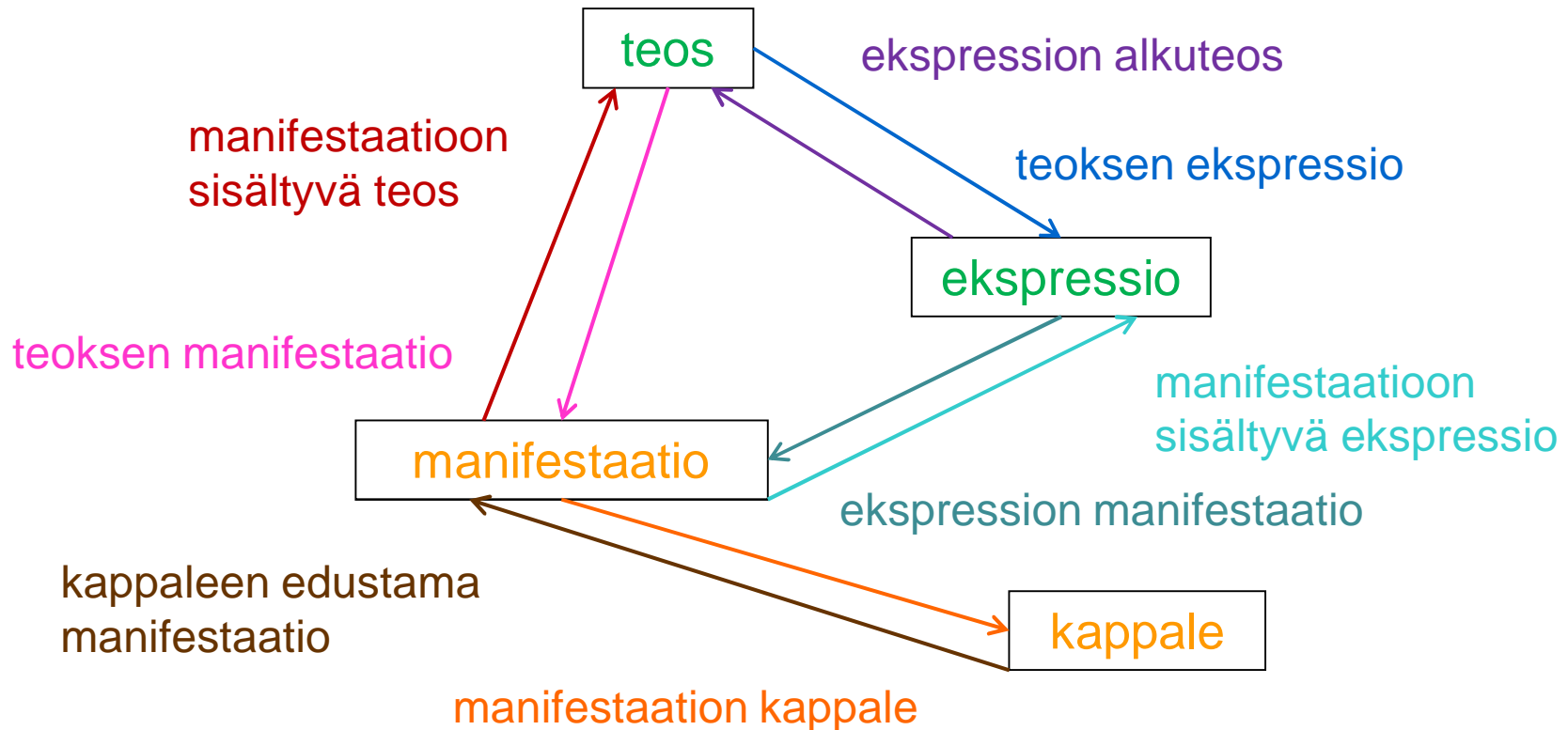
Ydinelementit (kohta 17.3)

- Seuraavien ensisijaisten suhteiden merkitseminen kuvailuun on pakollista:
  - manifestaaion ja teoksen välinen suhde, jos teoksesta on vain 1 ekspressio (tällöin ekspression merkitsemistä suhteeseen ei edellytetä).
  - esimerkki (MARC21): viitataan manifestaatista teokseen
    - 100 Mann, Thomas
    - 240 Der Tod in Venedig
    - 245 Kuolema Venetsiassa

Ydinelementit (2)

- manifestaation ja ekspression välinen suhde, jos teoksesta on useita ekspressioita (esim. useita kieliversioita)
  - esimerkki (MARC21): viitataan manifestaatioon ekspression
130 L'Atlas du monde diplomatique, \$I suomi
245 Maailmanpolitiikan atlas
- manifestaation ja pääteoksen välinen suhde, jos manifestaatioon sisältyy useampia teoksia
- manifestaation ja pääekspression välinen suhde, jos manifestaatioon sisältyy useampia ekspressioita

Ensisijaisten suhteiden nimet (kohdat 17.5-17.12)

Suhteiden merkitsemisen tyypit (kohta 17.4.2)

- Toiseen entiteettiin voi viitata:
  - tunnisteella, esim. ISTC (teos/ekspressiotunniste)
  - auktorisoidulla hakutiedolla
esim. Mann, Thomas. Der Tod in Venedig, suomi (viittaus ekspressioon)
  - kuvailutiedoilla, esim. yhdistelemällä teoksen ja manifestaation kuvailuelementtejä huomautukseksi.
- Ensisijaiset suhteet esiintyvät MARC-formaatin bibliografisen tietueen pääkirjaus-, nimeke- tai huomautuskentissä.

Tiedonhaun tukeminen (luku 17.2)

- Ensisijaisten suhteiden merkitseminen
  - auttaa tiedonhakijaa löytämään teoksen ja sen eri ekspressiot, manifestaatiot ja kappaleet
  - tukee selailevaa tiedonhakua.

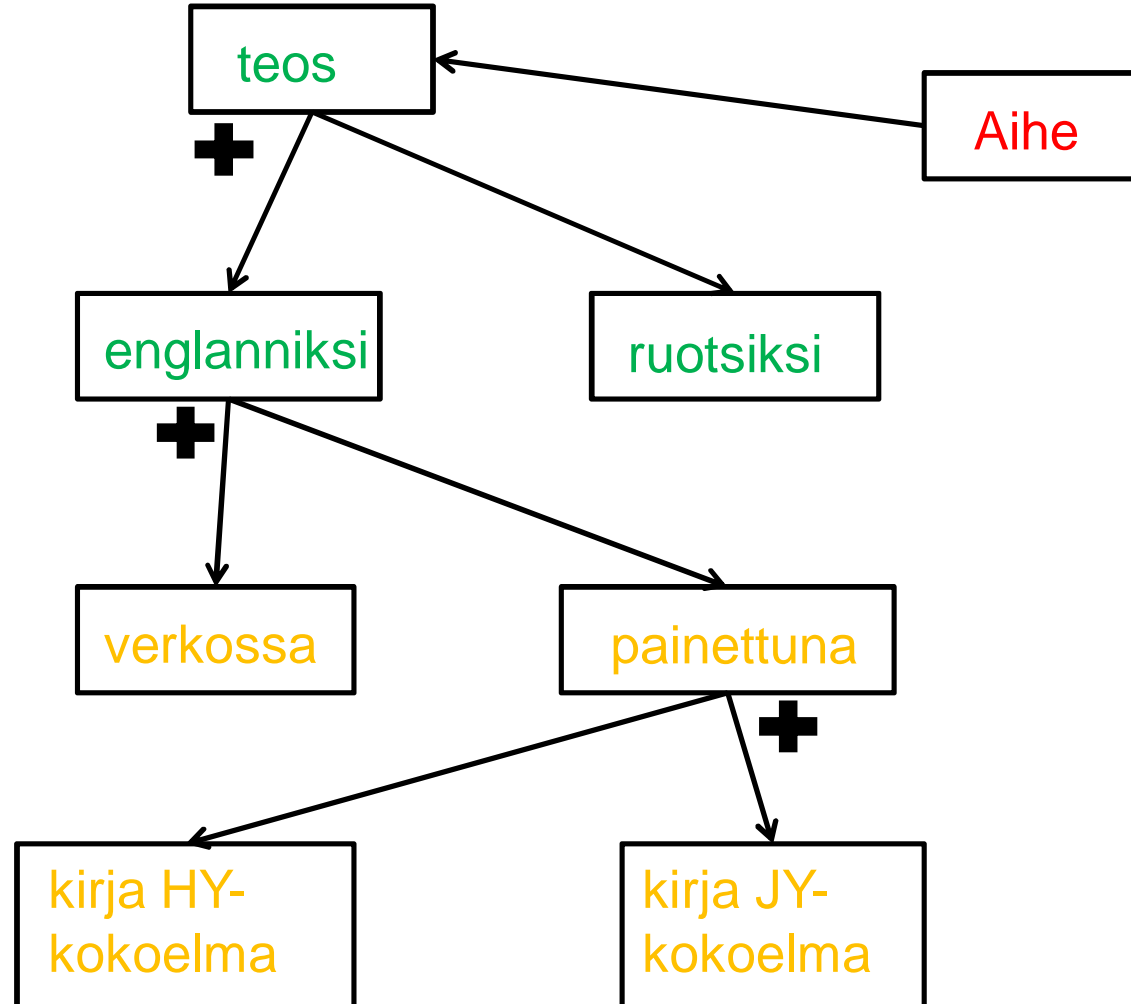
Selailevan tiedonhaun tukeminen

Tiedonhakija löytää
hakemaansa **aihetta**
käsittelevän **teoksen**

Tiedonhakija haluaa
kirjan englanniksi
(**ekspressio**)

Tiedonhakija haluaa
kirjan painettuna
(**manifestaatio**)

Tiedonhakija varaa
lähimmän kirjaston
kirjan (**kappaleen**)

Kommentit ja kysymykset osoitteeseen:
kuvailusaannot-posti [at] helsinki.fi

Lisätietoa:

RDA-tiedotussivut -> googlaa *rda-tiedotus*
(osoite muuttumassa)